12.10.2016 379/02.020.200/2016

EDUSKUNNAN LIIKENNEJAOSTOLLE

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄN LAUSUNTO EDUSKUNNAN LIIKENNEJAOSTOLLE HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ HE 134/2016 (LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA)

Eduskunnan Liikennejaosto on pyytänyt Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä lausuntoa *hallituksen esityksestä HE 134/2016 vp eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017*

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) pitää tärkeänä, että liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla kehitetään joukkoliikennettä ja toteutetaan liikenneverkon investointeja liikennejärjestelmäsuunnitelmien ja MAL-sopimusten mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan toimiksi kuvataan budjetissa mm: *Liikenteen hinnoittelulla vaikutetaan rahoitusnäkökulman lisäksi liikenteen ohjaamiseen.* Tämä on Helsingin seudun näkökulmasta hyvä näkemys ja tukee osaltaan seudun MAL-sopimuksessa mainittua ajoneuvoliikenteen hinnoittelun yhteisvalmistelua. Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelussa selvitettiin tiemaksujen käyttöön oton vaikutuksia ja ne on havaittu tehokkaaksi keinoksi varmistaa liikennejärjestelmän toimivuus kasvavalla kaupunkiseudulla.

Liikenneverkot

Helsingin seudulla ei vuonna 2017 käynnisty uusia liikenneverkon kehittämishankkeita. Liikenneverkon uusiin investointeihin varattu rahoitus on tarpeeseen nähden riittämätön. Helsingin seudun kehitys kansainvälisesti kilpailukykyisenä metropolialueena edellyttää tehokasta asuntotuotantoa sekä erityisesti joukkoliikennejärjestelmään kohdistuvia investointeja. Joukkoliikennejärjestelmän keskeisimpiä investointihankkeita ovat Pisarарata, Espoon kaupunkirata ja Raidejokeri.

MAL-sopimuksen 2016–2019 mukaisesti valtio osoittaa hallituskaudella rahoitusta kahdelle liikennehankkeelle: Klaukkalan ohikulkutie sekä Raidejokeri. Hallituksen kehysriihessä huhtikuussa 2016 tehtiin päätös Raide-Jokerin valtionavustuksesta. LVM:n budjettitiedotteessa sanotaan, että ministeriö tulee täydentämään talousarvioehdotustaan näiden hankkeiden osalta syksyllä 2016. HSL toivoo, että ko. täydennys saataisiin mahdollisimman pian.

HSL Helsingin seudun liikenne · PL 100 · 00077 HSL · Puhelin (09) 4766 4444 · Faksi (09) 4766 4441 · hsl@hsl.fi · Y-2274586-3
HRT Helsingforsregionens trafik · PB 100 · 00077 HRT · Telefon (09) 4766 4444 · Fax (09) 4766 4441 · hsl@hsl.fi · FO-2274586-3

www.hsl.fi

Tällä hallituskaudella on osoitettu lisäpanostuksia liikenneverkkojen kuntoon. HSL katsoo myös, että perusväylänpidon rahoitustaso ei ole tarpeeseen nähden edelleenkään riittävä. Tämä vaikeuttaa pienten ja keskisuurten investointihankkeiden toteutusta, mikä taas osaltaan vaikeuttaa seudun kehittämistä. MAL-sopimuksessa 2016–2019 määritelty MAL-rahoitus on hyvä rahoituselementti kaupunkiseutujen pienten kustannustehokkaiden hankkeiden toteuttamiseksi, mutta sopimukseen kirjattu määräraha on auttamattomasti liian pieni kasvavan kaupunkiseudun tarpeeseen nähden. HSL pitää tärkeänä, että MAL-rahoituksen rahoitustasoa Helsingin seudulla nostetaan ollen 30 milj.€/ vuosi (valtio ja kunnat yhteensä).

Liikenneverkon perusväylänpidon rahoitukseen on kuvattu uusi menettely, jossa valtio tien- ja radanpitäjänä voi erillisen sopimuksen mukaisesti osallistua myös muun kuin maantien tai rautatien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin, kun toimenpide liittyy tien- tai radanpitäjän tehtäviin. HSL katsoo tämän luovan hyvät mahdollisuudet muun muassa liityntäpysäköinnin tai raskaan liikenteen palvelualueiden toteuttamiseen. Se mahdollistaa tarkoituksen mukaiset ratkaisut riippumatta maanomistuksesta. Samalla tulee varmistaa kyseiselle momentille riittävä rahoitus, jotta hankkeita todella päästään toteuttamaan.

Joukkoliikenteen palvelujen ostot

Joukkoliikenteen palvelutason parantamiseksi HSL käynnisti Lippu- ja informaatiojärjestelmän uudistamishankkeen vuonna 2006. LIJ2014-hankkeessa uusitaan Helsingin seudun nykyinen matkakorttijärjestelmä ja toteutetaan ajantasainen seudullinen matkustajainformaatiojärjestelmä. HSL on osallistunut aktiivisesti kaikkiin lippujärjestelmien yhteiskäyttöisyyttä edistäviin selvityksiin ja hankkeisiin. LIJ2014-hankkeessa syntyneet määrittelyt ja muu dokumentaatio ovat olleet vapaasti joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten hyödynnettävissä. Valtakunnallisessa Lippu- ja maksujärjestelmä -hankkeessa korttisovelluksen kehittämisen pohjana käytetäänkin HSL:n korttisovellusta.

HSL ja digitalisaatio ja yhteistyö kolmansien osapuolien kanssa

HSL rakentaa parhaillaan useita erilaisia joukkoliikenteen digitaalisia palveluita. Omien palveluidensa lisäksi HSL haluaa olla vahvasti mukana eri kumppaneiden kanssa kehittämässä yhteistyössä liikkumisen integraatiopalveluita. HSL:n johtoajatuksena ovat avoimet rajapinnat: HSL:n digipalvelut voivat olla osa toisen liikennetoimijan palvelua tai vastaavasti HSL voi integroida muiden toimijoiden palveluita osaksi omaa palveluvalikoimaansa. Kaiken tavoitteena on asiakaslähtöisyys ja se, että digipalveluiden avulla joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn suosio kasvaa ja tarve oman auton omistamiseen ja käyttöön vähenee. Yksi konkreettinen esimerkki liikennealan digiyhteistyöstä on Helsingin kaupungin

liikennelaitoksen (HKL:n) kaupunkipyörät, joiden käyttö ja maksaminen tapahtuu HSL:n verkkopalvelun kautta.

Tekemisen tukijalkana HSL:ssä ovat satojen tuhansien ihmisten säännöllisesti käyttämät vahvat verkkopalvelut Reittiopas ja HSL.fi. HSL on myös avannut verkkokaupan, vaikkakin tällä hetkellä siellä ei ole vielä käytössä matkakortin latausmahdollisuutta. Matkakortin lataus verkossa on näillä näkymin mahdollista vuoden 2018 alussa. Mobiilikertalippu on käytössä kaikilla vyöhykkeillä ja kertalippua käyttävät asiakkaat ovat löytäneet sen hyvin. Mobiilikertalipun lippuvalikoimaa kehitetään edelleen. HSL:n uuden informaatiojärjestelmän käyttöönoton myötä reaaliaikainen aikataulutieto koko HSL:n järjestämästä liikenteestä tulee saataville sekä HSL:n verkko- ja mobiilipalveluihin että avoimiin rajapintoihin (APIt) kolmansien osapuolten hyödynnettäväksi.

HSL ja Liikennevirasto ovat yhteistyössä kehittäneet avoimella lähdekoodilla toteutettua Digitransit-palvelualustaa, joka mahdollistaa mm. valtakunnallisen reittipalvelun tarjoamisen. HSL julkaisee Digitransitin päälle kehitetyn oman uuden reittioppaansa vuoden 2017 alussa. Valtakunnalliseen Digitransit-reittipalveluun tarjotaan avoimet rajapinnat, joihin tukeutuen kaikki kolmannet osapuolet voivat kehittää omia palveluitaan. Lisäksi HSL kehittää yhdessä TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy:n ja Waltti-kaupunkien kanssa matkakorttien yhteiskäyttöisyyttä. HSL on avoin myös uusille yhteistyömuodoille eri liikenneyhtiöiden, viranomaisten tai esimerkiksi startup-yritysten kanssa.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihtniemi
toimitusjohtaja

TIEDOKSI HSL:n kirjaamo